

УСТАНОВА АДУКАЦЫИ
“БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ПЕДАГАГІЧНЫ
УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ МАКСІМА ТАНКА”

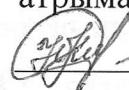
Факультэт беларускай і рускай філалогії
 Кафедра беларускага мовазнаўства

**СТРУКТУРНА-ЗМЕСТАВЫЯ АСАБЛІВАСЦІ БЕЛАРУСКІХ
 ФРАЗЕАЛАГІЧНЫХ СЛОЎНКАЎ**

Дапушчана да абароны

Загадчык кафедры Д. В. Дзятко
 Пратакол №7 ад 05.05.2014 г.

Абаронена 20.06. 2014 г.
 з адзнакай «дзяслуб»

Дыпломная работа
 студэнткі 502 группы
 5 курса спецыяльнасці
 «Беларуская мова і літаратура.
 Журналістыка»
 дзённай формы
 атрымання адукцыі
 Кандратовіч
 Юліі Сяргеевны

Навуковы кіраунік –
 кандыдат філалагічных
 науку, дацэнт

 Д. В. Дзятко

Мінск, 2014

РЭФЕРАТ

Ключавыя слова: фразеалагізм, фразеаграфія, фразеалагічны слоўнік (літаратурнай і дыялектнай моў), мега-, макра- і мікраструктура.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца сістэма беларускіх фразеалагічных выданняў 60-х гг. XX ст. – нашага часу.

Прадметам даследавання з'яўляюцца спосабы арганізацыі моўнага матэрыва беларускіх фразеалагічных слоўнікаў.

Мэта нашага даследавання – з улікам гістарычнай рэтраспектывы вывучыць структурна-зместавыя характеристыкі беларускіх фразеалагічных слоўнікаў.

Асноўным метадам даследавання з'яўляецца апісаны метад сінхроннага аналізу, праводзяцца колькасныя падлікі.

Актуальнасць тэмы даследавання обумоўлена недастатковай даследаванасцю нацыянальна-культурнай своеасаблівасці фразеалагічных слоўнікаў розных тыпаў беларускай мовы, што выклікала неабходнасць выявіць, сістэматызаваць і апісаць беларускую фразеалогічную лексікаграфію, вывучэнне якой раней мела фрагментарны характар.

Дыпломнай даследаваніе складаецца з рэферата, уводзінаў, трох раздзелаў, заключэння і літаратуры (62 пазіцыі). Агульны аб'ём работы – 118 старонак, з іх 110 старонак склоўнага тэксту.

Першы раздзел ‘Перыядызацыя развіцця беларускай фразеаграфіі’ складаецца з наступных падраздзелаў: “Прарэдэутычны перыяд” і “Перыяд станаўлення”, “Перыяд інтэнсіўнага развіцця”. У першым раздзеле сабраны і сістэматызаваны гэарэтычны матэрый на тэме, разгледжаны асноўныя этапы, праблемы і дасягненні ў развіцці беларускай фразеаграфіі. Найперш разглядаюцца агульныя пытанні фразеалогіі ў розных яе аспектах: аб'ём фразеалогіі, семантычная і структурна-граматычная характеристыка фразеалагічных адзінак, іх паходжанне, сродкі і спосабы тлумачэння фразеалагізмаў і інш., а таксама прыватныя аспекты маладой навукі аб мове: выкарыстанне і стылістычная роля фразеалагізмаў у мове мастацкай літаратуры, марфалагічныя і сінтаксічныя тыпы фразеалагізмаў і іх асаблівасці, варыянтнасць, сінанімія і інш., метадалогія стварэння фразеалагічных выданняў на ўзоруні мега-, макра- і мікраструктуры.

У другім раздзеле “Зместавыя асаблівасці беларускіх фразеалагічных слоўнікаў” сабраны і сістэматызаваны звесткі пра змест фразеалагічных

выданняў рознага тыпу. Сабраныя ў слоўніках фраземы, што адлюстроўваюць і выражаюць у спецыфічнай лаканічна-ацэначнай форме погляды народа, асаблівасці яго менталітэту, дух эпохі і часу, у які яны ўзніклі дазваляюць, эканомячы моўныя сродкі, перадаць веды пра свет і пра чалавека ў ім, пранікаючы пры гэтым у самыя глыбіні народнага духу і культуры і адлюстроўваючы іх у сваёй семантычнай структуры.

Трэці раздзел “Структурныя асаблівасці беларускіх фразеалагічных слоўнікаў” складаецца з падраздзелаў: “Мега- і макраструктура беларускіх фразеалагічных слоўнікаў” і “Мікраструктура беларускіх фразеалагічных слоўнікаў”. У першым падраздзеле вылучаны наступныя пункты: “Мега- і макраструктура тлумачальных фразеалагічных слоўчікаў”, “Мега- і макраструктура этымалагічных фразеалагічных слоўчікаў”, “Мега- і макраструктура перакладных фразеалагічных слоўнікаў”, а ў другім: “Мікраструктура тлумачальных фразеалагічных слоўнікаў”, “Мікраструктура этымалагічных фразеалагічных слоўнікаў”, “Мікраструктура перакладных фразеалагічных слоўнікаў”. Усе выданні рэзглядаюцца на ўзорынях мега-, макра- і мікраструктур, а таксама вылучаны абавязковыя стандартныя кампаненты гэтых узорыняў.